

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 624

van **HILÂL YALÇIN**

datum: 14 juni 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Eerste jaar B-stroom secundair onderwijs - Plaatsgebrek

Elke leerling een plaats aanbieden in de school van zijn of haar keuze is erg belangrijk. Dit staat ook zo neergeschreven in het regeerakkoord: "Capaciteitstekorten vormen een uitdaging. We willen eenvoudigweg dat ouders hun kinderen in de school van hun keuze kunnen laten schoollopen..." en "... in het secundair onderwijs versterken we de maximale schoolkeuzevrijheid voor de ouders", zo kunnen we onder andere lezen.

Het is dan ook jammer om te lezen in de pers dat secundaire scholen uit het Waasland aangeven dat de plaatsen die beschikbaar zijn in 1B niet zullen volstaan voor volgend schooljaar. Ook ik heb vanuit Limburgse scholen al gelijkaardige signalen opgevangen. Ik stelde de minister eind maart van dit jaar dan ook een schriftelijke vraag (nr. 444 van 23 maart 2022) over de evolutie van het leerlingenaantal en het aantal plaatsen in 1B.

Uit het antwoord werd duidelijk dat het aantal scholen die een 1ste leerjaar B aanbieden is gestegen naar 440 én dat het leerlingenaantal in de B-stroom niet meteen is toegenomen maar dat er relatief gezien (over een periode van 10 jaar) gesproken kan worden van een lichte daling (13,2%-12,5%).

Specifiek voor de provincie Limburg is het aantal scholen die 1B opnemen in hun programmatie stabiel gebleven over een periode van 10 jaar, met schommelingen rond 90 scholen, zo blijkt uit het antwoord van de minister. Het leerlingenaantal in het 1ste leerjaar van de B-stroom, in schooljaar 2020-2021, bedraagt volgens Dataloep 1355 voor Limburg. Ook daar zijn relatief bekeken over de schooljaren heen geen grote schommelingen op te merken.

En toch vang ik vanuit het onderwijsveld signalen op dat er mogelijk tekorten kunnen zijn naar volgend schooljaar en scholen zelfs niet alle leerlingen die zich aanmelden een plaatsje kunnen aanbieden in het 1ste leerjaar B. Dit vanuit mijn eigen provincie en nu ook vanuit het Waasland. We weten dat schoolbesturen vrij zijn in de inrichting van de B-stroom en ook in de keuze van het aantal plaatsen waarin ze voorzien in 1B, afhankelijk van hun capaciteit in de hogere jaren.

1. Heeft de minister al soortgelijke signalen over plaatsgebrek in het eerste jaar van de B-stroom opgevangen?
2. De discrepantie tussen het aantal plaatsen in de A- en B-stroom blijkt groot te zijn en dit terwijl de vraag naar plaatsen in de B-stroom toeneemt.

Hoe kunnen soortgelijke situaties in de toekomst voorkomen worden?

**Vlaams
Parlement**

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 624 van 14 juni 2022

van **HILÂL YALÇIN**

Scholen, de scholengemeenschappen en de schoolbesturen slaan lokaal de handen in elkaar om vraag en aanbod op elkaar te laten aansluiten. Dat behoort tot de vrijheid van inrichting en de vrijheid van onderwijs om zelf een aanbod te voorzien dat aansluit op de lokale noden. Scholen kunnen dus niet verplicht worden om bijkomend aanbod te creëren. Scholen bepalen trouwens ook zelf hun capaciteit zelf, ze kunnen dit doen tot op het niveau van de administratieve groep (dus ook voor het eerste leerjaar B kunnen ze hun capaciteit zelf vastleggen). Ze kunnen ook op elk moment hun capaciteit verhogen, indien dit nodig blijkt. Dit zorgt dus voor de nodige flexibiliteit.

Bij de actualisering van de programmatieregels in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs is onder meer het eerste leerjaar van de eerste graad vrij programmeerbaar geworden. Dit betekent dat scholen flexibel kunnen starten met het eerste leerjaar B zonder een aanvraagprocedure via de Vlaamse Regering te moeten volgen. Ook op dit moment kan dit, ze moeten louter een melding doen aan de administratie voor de start van het schooljaar.

De capaciteitsmonitor geeft aan dat het gewoon secundair onderwijs in Vlaanderen al een aantal schooljaren een stijgend leerlingenaantal kent en dat de komende schooljaren nog een verdere stijging wordt verwacht, die in bepaalde onderwijszones groter kan zijn dan in andere. De recentste [capaciteitsmonitor](#) bevat op niveau gemeente een prognose van de leerlingenevolutie tot schooljaar 2031-2032 op niveau van zowel de A-stroom als de B-stroom van de eerste graad, alsook een inschatting van de te verwachten capaciteitsdruk in zowel de A-stroom als de B-stroom van de eerste graad tegen schooljaar 2027-2028. Via dit instrument voorzien we dus een handvat voor scholen. In kader van hun vrijheid van inrichting kunnen scholen anticiperen op nog te verwachten stijgingen, al weten ook zij niet waar ouders exact de vraag zullen stellen om hun kind in te schrijven, gelet op de vrije schoolkeuze.

Wat de onderwijszone Sint-Niklaas betreft was er in de bovengemeentelijke taskforce capaciteit eind 2020 bij de selectie van capaciteitsprojecten op capaciteitsmiddelen 2021 al verhoogde aandacht voor de nood aan extra plaatsen in het eerste leerjaar B. Via de 5 capaciteitsprojecten waaraan op 25 maart 2021 voor 5.011.936 euro aan capaciteitsmiddelen zijn toegewezen, werden 659 bijkomende plaatsen voorzien in het secundair onderwijs in onderwijszone Sint-Niklaas, waarvan 260 bijkomende plaatsen in de A-stroom van de eerste graad en 153 in de B-stroom van de eerste graad.

Momenteel is het selectietraject lopende van nieuwe capaciteitsprojecten op capaciteitsmiddelen 2022-2024 (180 miljoen euro), waarvan de Vlaamse Regering op 25 februari 2022 de geografische verdeling heeft goedgekeurd. Daarbij werd 130 miljoen euro verdeeld over 16 onderwijszones (capaciteitsgebieden) voor extra plaatsen in het gewoon secundair onderwijs, waarvan 6.350.000 euro voor extra plaatsen in onderwijszone Sint-Niklaas.

Aan elke bovengemeentelijke taskforce capaciteit is gevraagd om op het niveau van de onderwijszone een verdeling van de capaciteitsmiddelen na te streven. Met behulp van de capaciteitsmonitor kan elke bovengemeentelijke taskforce capaciteit in het lopende

selectietraject voor de projectvoorstellen zelf maximaal rekening houden met de actuele en de te verwachten capaciteitsnoden in de verschillende onderwijsvormen (ook in de A-stroom of de B-stroom van de eerste graad).